პროლეტარიანო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

СССР — Грузинская Социалистическая Советская Республика

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 178 (20219) — ოთხშაბათი, 3 აგვისტო, 1988 წელი. — ფასი 3 კაპ.

ბიბლიოთეკა

ГУШИН, ДЕСЕ, ХВАЛ

ფაქტი ■ მოვლენა ■ კომენტარი

შეხვედრა მთიან ყარაბაღში

ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝᲡ სტეფანაკერტში გაიმართა აზერბაიჯანის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნის ა. ხ. ვეხიროვისა და სომხეთის კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივნის ს. გ. არუთინიანის შეხვედრა, რომელშიც მონაწილეობდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის წარმომადგენელი ა. ი. ვოლკი.

რესპუბლიკების პარტიულ ორგანიზაციათა ხელმძღვანელებმა ერთმანეთს გაუზიარეს აზრი მთიანი ყარაბაღის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს დადგენილებათა შესრულების საკითხებზე.

პარტიის მთიანი ყარაბაღის საოლქო კომიტეტის პირველმა მდივანმა გ. ა. პოლოსიანმა ილაპარაკა ოლქის ეითარებაზე და საზოგადოებრივი ცხოვრების გაჯანსაღების, ამ პროცესებში პარტიული ორგანიზაციების როლის გაძლიერების გზებზე.

შეხვედრაზე აღინიშნა, რომ ავტონომიურ ოლქში მრავალდა დაგროვდა ნაკლოვანებანი და სიძნელენი. ეს მოითხოვს ამომწურავ ღონისძიებათა განხორციელებას შექმნილი მდგომარეობის გამოსასწორებლად.

შეუშფყარებელია, რომ პარტიისა და მთავრობის გადაწყვეტილებებს საყოველთო სამინისტროები და უწყებები, რესპუბლიკური და საოლქო ორგანოები ჯერ-ჯერობით ფხიზელმყოფიელებად არ ასრულებენ.

ამ საკითხებზე — გადაუდებელ ზაზრბაიჯანისა და სომხეთის რესპუბლიკური პარტიული ორგანიზაციები მჭიდრო თანამშრომლობით, გარდაქმნის სულისკვეთებით იმოქმედებენ და გათვალისწინებენ ორივე ხალხის, ყველა სახეობა ადამიანის ძირეულ ინტერესებს. იხელმძღვანელებენ აზერბაიჯანისა და სომხეთის მშრომელებისადმი, ხალხებისადმი მ. ს. გორბაჩოვის მიმართვის დებულებებით.

სტეფანაკერტში ყოფნის დროს გაიმართა შეხვედრები და საუბრები ქალაქის მშრომელებთან.

▼ ▼

ახალი ტექნიკის დახმარებით

ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲐ რკინიგზელებმა პროფესიული დღესასწაულისათვის მზადების დღეებში ახალი წარმატება მოიპოვეს. მიმდინარე წლის 7 თვეში დატვირთეს, გადაზიდეს და აღრესატებს გეგმის გადაჭარბებით ჩაბარეს 250 ათასი ტონა სახალხო სამეურნეო ტვირთი. ამასთან დაზოგეს 9 მილიონ 500 ათასი კილოვატსაათი ელექტროენერგია და ათასობით ტონა დიზელის საწვავი, მეტი ვიდრე ვალდებულება ითვალისწინებდა.

▼ ▼

მასპინძლობს ვეჯინი

ᲒᲣᲠᲯᲐᲐᲜᲘᲡ რაიონის ვეჯინის სანერგე საბჭოთა მეურნეობის ვენახებში დიდი გამოცოცხლებაა, აქ თავი მოუყრიათ მესამე შრომითი სემესტრის მონაწილეებს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტიდან. ისინი ორმოცი არიან, სხვადასხვა ფაკულტეტების სტუდენტები — პანამელი, ბანგლადეშელი, ლაოსელი, მექსიკელი, კამპუჩიელი, ინდოელი და, რა თქმა უნდა, ქართველი ჭაბუკები და ქალიშვილები.

ახალგაზრდები, რომლებიც 15 აგვისტომდე დარჩებიან ვეჯინში, ხალისიანად შრომობენ და შინაარსიანად ასვენებენ, ეცნობიან ადგილობრივ ისტორიულ ძეგლებს და ღირსშესანიშნავ ადგილებს.

ᲔᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ ᲡᲝᲤᲚᲐᲓ

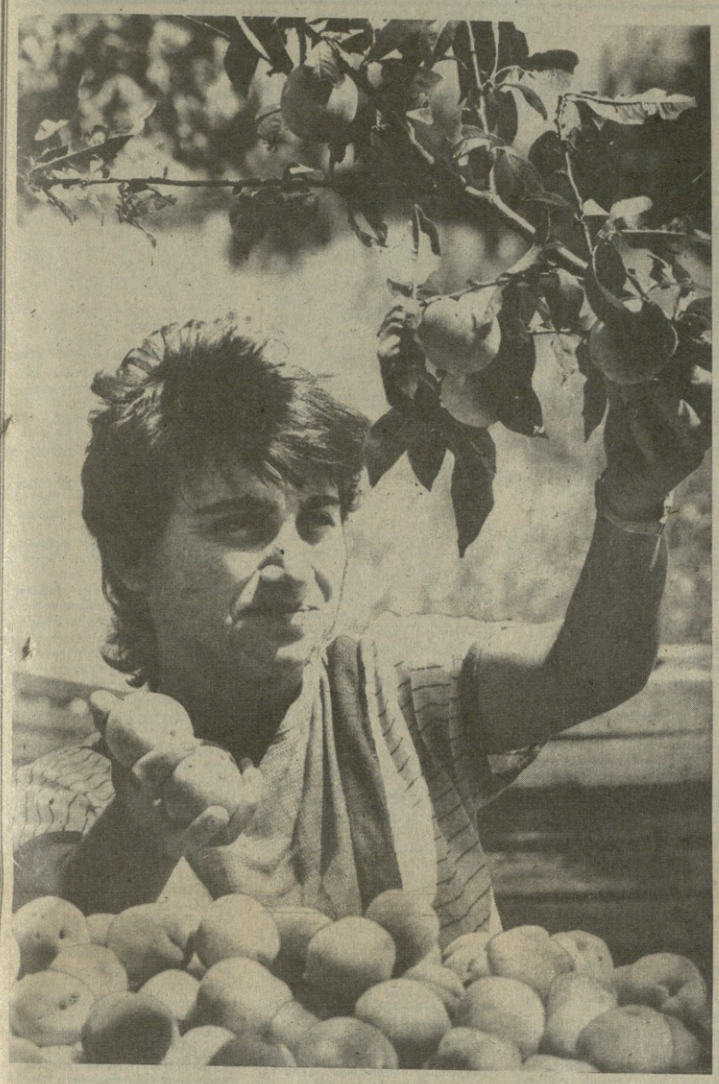

ᲜᲐᲢᲐᲮᲢᲠᲣᲚᲘ ᲐᲢᲐᲛᲘ

ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ხეხილის ბაღებში ხილს კრეფენ. ეს ბეჭარზე მეტი უკავია კურკოვან და თესლოვან ხეხილს — მცხეთის რაიონის ნატახტრის მებოსტნეობის საბჭოთა მეურნეობაში.

ზაფხულია, ნატახტრის ბაღებში მწიფე ატამის სურნელი ტრიალებს. საბჭოთა მეურნეობის მშრომელები გვპირდებიან, რომ სავაჭრო ქსელში გაგზავნიან 250 ტონა ატამს — დაკალებაზე 20 ტონით მეტს.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲝᲡ: ატმის კრეფაში თავი გამოიჩინა ბელა კენკლიშვილმა.

ᲡᲐᲥᲘᲜᲤᲝᲠᲛᲘᲡ ფოტო.

ᲢᲠᲐᲜᲡᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲡᲐᲐᲕᲢᲝᲛᲝᲑᲘᲚᲝ ᲛᲐᲒᲘᲡᲢᲠᲐᲚᲘ

გაისნება პირველი სექტემბრისათვის

როკის უღელტეხილზე ავტოსატრანსპორტო გვირახის აგება დაშენებული ცალკეული უწესივრობების, აგრეთვე ტანეიურ უბედურებათა გამო, რომლებსაც მოჰყვა მაგისტრალის მთელი რიგი უბნების გაფუჭება, როგორც ცნობილია, სეზონური მოძრაობის გახსნა აქ გადადგა.

მიმდინარე წლის აპრილში როკის გვირახის სახურავად ამოქმედების ყველა საჭირო ორგანიზაციულ-ტექნიკური ღონისძიების განსაზღვრისათვის სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ რესპუბლიკის ხელმძღვანელობის თხოვნით შექმნა მთავრობის კომისია სახშენის თავმჯდომარის მოადგილის ა. ჩერნაშოვის ხელმძღვანელობით.

ამ დღეებში კომისიამ, რომელშიც შედიან სსრ კავშირის სატრანსპორტო მშენებლობის სამინისტროს, რუსეთის სფსრ საავტომობილო გზების სამინისტროს, საქართველოს სსრ საავტომობილო გზების სამინისტროს წარმომადგენლები, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს და ჩრდილოეთ ოსეთის ახს რესპუბლიკის მახუხისმგებელ მუშაკთა მონაწილეობით ადგილზე შეისწავლა გზის მდგომარეობა და მისი მზადყოფნა მოძრაობის გახსნისათვის. კომისია მივიდა დასკვნამდე, რომ სამხრეთ უბანი, მათ შორის საუღელტეხილო გვირაბი, მომზადებულია საავტომობილო ტრანსპორტის მოძრაობის გახსნისათვის. მაგრამ გზის ჩრდილოეთი უბანი ჩრდილოეთ ოსეთის დაბების ალაგირის და ზარამაგის რაიონებში მოითხოვს დამატებითს გადაუდებელ სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოებს და იგი, როგორც მშენებლები გვმოძღვრებიან, საეჭვლუტაციოდ მზად იქნება პირველი ხელკეტმბრისათვის.

კომისიამ სსრ კავშირის სატრანსპორტო მშენებლობის სამინისტროს დაავალა უზრუნველყოს ჩრდილოეთ უბანზე დეფორმირებული გალერეის დაშლა და 1988-1989 წლების ზამთრის პერიოდში ზვავების ჩამოწოლის დაკვირვებათა მონაცემების საფუძველზე განახორციელოს მისი აღდგენის სამუშაოები კავკასიონის მთავარი ქედის როკის უღელტეხილზე საავტომობილო გზის მშენებლობის მეორე რიგისათვის გამოყოფილი კაპიტალური დაბანდებების ხარჯზე.

საქართველოს სსრ საავტომობილო გზების სამინისტრომ და რუსეთის სფსრ საავტომობილო გზების სამინისტრომ სსრ კავშირის სახელმწიფო ავტომობილეცის მთავარ სამმართველოსთან, სსრ კავშირის სატრანსპორტო მშენებლობის სამინისტროსთან და სსრ კავშირის ბიდრომეტეოროლოგიურ სამსახურთან ერთად დამამავრონ და აღნიშნული დროისათვის დაამაკიცონ საავტომობილო გზის ექსპლოატაციის სპეციალური წესების შემუშავება, როგორც ეს განსაზღვრა სსრ კავშირის სახმენმა.

ზემოთქმულის გამო კომისიამ ჩრდილოეთ ოსეთის სსრ მინისტრთა საბჭოს და რუსეთის სფსრ საავტომობილო გზების სამინისტროს წინადადება მისცა ყველაფერი იღონონ, რათა ავტოტრანსპორტის სეზონური მოძრაობა საუღელტეხილო საავტომობილო გზაზე გაიხსნას პირველი სექტემბრისათვის.

(საქინფორმი).

ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲛᲝᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲝᲜᲔᲚᲘ

გერის როლში

თბილისს ქარხანა „ელექტროიზოლატი“ ელექტროსაიზოლაციო მასალებს ამზადებს. ეს გახლავთ მისი ძირითადი პროდუქცია, რომელზეც სსრ კავშირის მასშტაბით დიდი მოთხოვნილებაა და იგი ცხრაას მომხმარებელს ეგზავნება. წლეულს საწარმოს მშრომელებმა 35 მილიონ 500 ათასი მანეთის პროდუქცია უნდა დაამზადონ. მიმდინარე წლის განვლილ ექვს თვეში აქ მიწოდების გეგმა შესრულდა, მაგრამ არ შესრულებულა მოგებისა და რეალიზაციის გეგმა. წლის პირველი ნახევრის რეალიზაციის გეგმის შესრულებას 1 მილიონ 924 ათასი მანეთი დააკლდა. ამის ძირითადი მიზეზი ის გახლავთ, რომ სსრ კავშირის ელექტროტექნიკური მრეწველობისა და ხელსაწყოთმშენებლობის სამინისტროში შემავალმა ზოგიერთმა საწარმომ მიღებული პროდუქციის გადახდის უნარი დაკარგა. დებიტორულმა დავალიანებამ დღეისათვის ორ მილიონ ნახევარი მანეთი შეადგინა. დავალიანება მართლაც დიდია, ის ორგანიზაციები, ვისაც დროულად ეწოდება პროდუქცია, საკრთოა მეტი ყურადღებით მოეკიდონ საქმეს და მიმწოდებელს დროულად გადაუხადონ ფული. თორემ რა გამოდის, საწარმოს ისედაც ბევრი თავისეული გასაჭირი აქვს და მას კიდევ ახალი სატკივარი ემატება. დღეს ყველასათვის კარგად არის ცნობილი, თუ როგორი დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მოსახლეობის ფართო მოხმარების საგნებით სრულ უზრუნველყოფას, მაგრამ ჯერ კიდევ რესპუბლიკის ბევრი საწარმოს ხელმძღვანელობას ეს საქმე მეორეხარისხოვნად მიაჩნია. არადა სკკპ XIX საყავშირო კონფერენციაზე გამოკვეთილად ითქვა, რომ ჩვენ უნდა შევქმნათ სახალხო მოხმარეზის საქონლის წარმოების თანამედროვე და ძლიერი ინდუსტრია. ეს ეხება არა მარტო მსუბუქ მრეწველობას, არამედ მძიმე ინდუსტრიის საწარმოებსაც, რომელთა წელილი სამომხმარებლო საქონლის წარმოებისა და მიწოდებაში გადაჭარბით უნდა გაიზარდოს და ლაპარაკია არა მარტო რაოდენობრივ, არამედ ხარისხობრივ მაჩვენებელზეც.

ასეთი მოთხოვნებიდან გამომდინარე, ნამდვილად ვერ დაარჩენთ იმ შედეგებით ქმაყოფილი, რომელიც ქარხანა „ელექტროიზოლატს“ აქვს მოპოვებული. ფართო მოხმარების საგნების წილი პროდუქციის მთლიან მოცულობაში მიმდინარე წლის ექვსთვეში 0,5 პროცენტს შეადგენს. მანეთის ხელფასზე აქ 11 კაპიკის მოხმარების საგნებს უშვებენ. ვერ დავეთანხმებით ქარხნის მთავარ ინჟინერს ბეგლარ ბლაძეს, რომელსაც ქარხანა მაგნეკტეგორიის საწარმოდ მიაჩნია და ამიტომაც თითქოს შეღავათებს ითხოვს. არადა უეჭველად ფოტადის ნახმარი ფეტილები, რომელიც აქ მეორეულ ნედლეულს წარმოადგენს, საუკეთესო საშუალებაა სხვადასხვა სახეობის ფართო მოხმარების საგნების დასამზადებლად. მთავარი მაინც ის გახლავთ, რომ ამ საქმეს გერიკით არ უნდა მოეკიდოთ, გამოვიჩინოთ მეტი გერგილიანობა, მონდომება და ინიციატივა. აქ, როგორც ჩანს, ჯვალ დაიწყეს ფექრი ფართო მოხმარების საგნების დამზადებაზე. ამბობენ, რომ შესაბამისი პირობები არ იყოო. 1984 წელს 30 ათასი მანეთის მოხმარების საგნები დაამზადა ე. ს. წლეულს კი ეიფრი მნიშვნელოვნად გაზრდილია და იგი 180 ათასი მანეთს მიაღწევს, მაგრამ საეთო მაჩვენებელი, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ჯერ კიდევ არადამაკმაყოფილებელია. გვითხრეს, რომ სარემონტო-მექანიკურ უბანს ფარული ჩამოვაკერით და მის ხარჯზე შეკერვითი ფართო მოხმარების უბანი. ჩვენ იგი დავთვალიერეთ, მაგრამ პირობები, რომელიც ეს უბანი მუშაობს, მეტად კუსტარული, უნებლიედ ერთი სოფლის სამკედლო გამახსენდა, რომელიც ამ ოცდაოდ წლის წინათ მოქმედებდა. ახლა კი პატარასანი კაცის გარდაცვალების შემდეგ საქმის გაგრძელება არავინ ითავა, შეიძლება იუკადრისეს, ზუსტად ვერ გეტყვით. დიახ, პრესტიჟული პროდუქციის დამამზადებელი საამქროებისა და უბნების პირობები ზმირად გასხვავდება ფართო მოხმარების საქონლის უბნებისაგან, მაგრამ რატომ? ყველაფერი თავიდან იწყება. რაც ამ საქმისადმი დამოკიდებულება მესამეხარისხოვანია, სამუშაო პირობებიც მესამეხარისხოვანია და ზარფვაც პროდუქციის მრავალფეროვნებაზე, ბაზრის სიუხვეზე უკანა პლანზე ინაცვლებს. შედეგი კი ის გახლავთ, რომ ჩვენს რესპუბლიკაში ადებულ ხელფასს სხვა რესპუბლიკაში ვანაოკავთ. მეგობარს ეთხოვთ, რომ ტალინიდან უბრალო კოვზები და მაკრატელი ჩამოგვიტანოს. ეს მოგონილი არ გახლავთ, დიახ, სიმართლე სინათლეა, ამბობენ. ამიტომაც დრო თითეული საწარმოს ხელმძღვანელმა იფიქროს ამ თითქოს „შეკედლებული“ უბნის, ასე ეთქვათ, „ეერის“ ბედზე და ეს ღვიძლ საქმედ მიიჩნიოს.

თბილისის ქარხანა „ელექტროიზოლატის“ ფართო მოხმარების უბანზე ხუთი სახეობის ნაწარმს უშვებენ. ესენი გახლავთ სამზარეულოს ანაკრები, ბოსტნეულის საპრელი, ტაფის საფხეკი და სხვა, მაგრამ დამეფიანებებით, ასორტიმენტის მრავალფეროვნება ვერ მოგახიბლავთ. ამის ერთერთ მიზეზად აქ თვლიან, რომ რესპუბლიკაში არ არის შესაბამისი ინსტრუმენტული ბაზა. ხვეწნა-მოდარა სჭირდებათ მძლავრი პრესფორმებისა და ტვიფრების შესაძენად, ფართო მოხმარების უბანს ხელმძღვანელობს მეხელე ელიმაკოვი, რომელიც ცდილობს თავისი ხელით აკეთოს ბევრი რამ, მაგრამ ეს ხომ იმ დონის შესაბამისი არ იქნება, რასაც დღეს მოსახლეობა ითხოვს ჩვენგან. ფართო მოხმარების საგნების ასორტიმენტის სიღარიბე აქ გამოკვეთილია და ამ მიმართულებით ძალზე ბევრია გასაკეთებელი.

1990 წლისათვის აქ მანეთ ხელფასზე აპირებენ 25-30 კაპიკის პროდუქცია დაამზადონ, მაგრამ რა ექნათ, რომ ეს ციფრიც სახარბიელო არ არის და მის იმედზე ყოფნა არას გვარგებს. ინიციატივა, სიახლე, ძიება აქ აუცილებელ მიზნად უნდა დაისახონ.

ლ. ᲥᲘᲜᲫᲚᲐᲫᲔ.

ᲡᲐᲡᲣᲠᲡᲐᲗᲝ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ

რეგიონალური ეკონომიკა — ეროვნული ეკონომიკის ორგანული ნაწილი

საქართველო ყველა-მინდვრებში დიდი ალოობაა. თავთავიანი ფეტრების მოსავალი უკვე აღებული 80 ათას ჰექტარზე მეტი, ანუ ფაქტობრივად ჰექტარზე 30 ცენტნერი მარცვალი ალეწილა. ასეთი მაჩვენებელი მოსავალი ჯერ არ გვქონია. ყველა პირობაა იმისათვის, რომ წელს უფრიდ შესრულდეს მარცვლეულის წარმოების გეგმა.

ბარაქიანი მოსავალი მოიყვანეს რესპუბლიკის პურის ბელტებს, ზეთოლეწყარის რაიონის მხვლეოთესელებმა. აქ საშუალოდ ჰექტარზე 39 ცენტნერ მარცვალს ეწეწავენ, ხოლო ინტენსიური ტექნოლოგიით დამუშავებულ 5 ათას ჰექტარზე, საშუალოდ 45-50 ცენტნერს იღებენ.

კარგად იშრომეს ახმეტის, ყვარლის რაიონების მეურნეობებმა. ყვარელში მოსავალი აღება თითქმის უკვე დაამთავრეს, თითეულ ჰექტარზე 32,3 ცენტნერი ალეწეს და წარმოების გეგმაც 20 პროცენტით გაანადღეს.

კიდევ უფრო მაღალი მაჩვენებლები აქვთ რესპუბლიკის ცალკეულ მეურნეობებს. მაგალითად, საგარეჯოს რაიონის ხაშის საბჭოთა მეურნეობაში 45, წითელწყაროს რაიონის ქვემო ქედისა და არხილისკალის კოლმეურნეობებში საშემოდგომო ქერის ნათესებმა — 40-50 ცენტნერ, ახმეტის რაიონის ოქიოს საბჭოთა მეურნეობაში — 46, ყვარლის რაიონის ჭიანის კოლმეურნეობაში — 40, ყორაანის რაიონის ბახსაბნის კოლმეურნეობაში—39, გარდაბნის ოთარეთის თელეთის ექსპერიმენტულ მეურნეობაში — 38,5 ცენტნერი მარცვალი ალეწეს. ეს ხმა საზოგადოებრივ მეურნეობებში ხორბლის კიდევ უფრო მარაჯანი მოსავალი აქვთ. ეს ბელის გამამხარებელი ციფრები და ფაქტები იმის დასტურია, რომ რესპუბლიკის მხვლეოთესელებმა წელს უფრო მეტი ინდოგამბინი მოჰკიდეს ხელი ალეკვას, უფრო აქტიურად იყენებენ მოწამთმქმედების ინტენსიურ მეთოდებს, ფართო ასპარეზი ეთმეს ინერგოს. იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ მიმდინარე სამეურნეო წელი შემობრუნების ეტაპად ექცევა მარცვლეულის წარმოებაში.

ალოობის პირველი შედეგები ბევრი გვაესვამს, მაგრამ არ უნდა [illegible] ეფიქრეს: მოსავალი ის არის, რაც ბეღელშია. წინა წლებშიც ხშირი იყო შემთხვევა, როცა ალოობის სტარტზე სასახარელო ცნობები მოდიოდა მინდვრებიდან, მეურნეობებიდან, რაიონებიდან, იტყობინებოდნენ მაღალ სატექტარო მოსავლიანობაზე; გაზეთები, ტელევიზია, რადიო ქნებას არ იშურებდნენ ალოობის ფრიადოსნებზე. მაგრამ გამოხდებოდა ხანი, მოსავლის გაანალიზებული აღება დამთავრებოდა და რეკორდული მაჩვენებლებიდან მოკიძადებული შედეგებიც გარჩეობდა. და ბოლოს, მარცვლეულის წარმოების გეგმის შეურსულებლობა ლამის არის დაუშვეული, მაგრამ დაურღვეველი კანონი გახდა.

„გამარჯვების“ უფროსი ნაღარა, მდგომარეობის შელმაზება და გატეხილი სიტყვისათვის პასუხის მოუთხოვნელობა, რა თქმა უნდა, უძირაბის პეროიდის ერთ-ერთი ტიპიური გამოვლინება იყო. გარდაქმნის, საჯაროობის დღეანდელ პირობებში ასეთი თვალის ახვევა ლოგიკურად თითქმის წარმოუდგენელია არის, მაგრამ ალოობის პირველი დამამეფდებელი შედეგები თვითდამშვიდების უფლებას არ უნდა აძლევდეს ადგილობრივ პარტიულ, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანიზაციებს. ის შრომა, რომელიც ბარაქიანი მოსავლის მოსაყვანად გასწიეს მხვნელ-მთესველებმა, პურეულის უდანაკარგო აღებამ უნდა დაავგიროვნონს.

ამ ძნელი და სპატიო მისიის შესრულება წელს საკმაოდ მძიმე პირობებში უხდებათ ქარხულ-კახეთის მინდვრის მშრომელებს. გადაუდებელი წვიმები აფეთრებს მკას, მარცვლის გაშრობას, ბევრგან ჩაწვა ყანები, გაძნელებულია. პურეულის აღება. მაგრამ ისიც აშკარაა ჩანს, სადაც ამინდის ჭირვეულობით გამოწვეული სიძნელეებს მონდომება და ორგანიზებულობა დაუბრალსპირეს, მოსავლის აღების ტემპიც მაღალია და დანაკარგებიც მინიმუმამდეა შემცირებული.

მოსავლის აღება რთული სამეშაოა. აქ გადამწყვეტია მექანიზატორის კვალიფიკაცია, მუშაობის სწორი ორგანიზაცია, მუშაობის მწყობრი რიტმი. ერთი შეხედვით ყველაფერ ამას მეურნეობათა ხელმძღვანელებმა და სპეციალისტებმა უნდა მოაბან თავი. ეს, ძირითადად, ასეც უნდა იყოს, მაგრამ მოსავლის სწორად და უდანაკარგოდ აღებაში გადამწყვეტი სიტყვა მაინც პარტიულმა ორგანიზაციებმა უნდა თქვან, ალოობის ყველა უბანზე უნდა იგრძნობოდეს კომუნისტთა ავანგარდული როლი, პარტიული პასუხისმგებლობა, პოლიტიკური სიმწიფე.

პარტიის რაიკომი, პირველადი პარტიული ორგანიზაციები მოწოდებულნი არიან, თითოეული მშრომელის შეგნებამდე დაიყვანონ მარცვლეულის მოსავლის უდანაკარგოდ აღების პოლიტიკური და ეკონომიკური მნიშვნელობა, ის, რომ მარცვლეული არა მარტო პური, არამედ იგი წარმოადგენს ჩვენი რესპუბლიკის მოსახლეობის მეცხოველეობის პროდუქტებით მომარაგებაში არსებული დეფიციტის შევსების მნიშვნელოვან რეზერვს, და რომ წლეგანდელმა მაღალმა შედეგებმა, მარცვლეულის წარმოების გეგმის მნიშვნელოვანმა გადაჭარბებამ, საგარანტიოდ უნდა შეამციროს სასურსათო პროგრამით გათვალისწინებული დავალების შესრულებაში. მიმდინარე ხუთწლეული გარღვევა.

ამ დღეებში გასაკეთებელი მნიშვნელობა ენიჭება პარტიულ-ორგანიზატორულ მუშაობას. მიწამა ცენტრმა მინდორში, კალოზე, პურის მიმღებ პუნქტში უნდა გადაინაცვლოს, რადგან მოსავლის აღება-დანაკარგებს ამ რთულ კონტეიერის ერთ უბანზე შეფერხებაც კი საერთო ჩამორჩენას, დიდ დანაკარგებს იწვევს.

პარტიული ზრუნვა და კონტროლი სპრიდა მოსავლის აღების მატერიალურ-ტექნიკურ და სოციალურ უზრუნველყოფას, საქმე ისე უნდა მოეწყოს, რომ მარგაწყლილის, საწვავ-საცხები მასალების მოწოდების შეფერხებამ და წყვეტილობამ არ დაარღვიოს მოსავლის აღების მწყობრი რიტმი.

არანაკლები მნიშვნელობა აქვს მინდერად მომუშავეთა სავაჭრო, საყოფაცხოვრებო, კულტურულ, სამედიცინო მომსახურებას. ამ სფეროს მუშაკებმა მოსავლის აღება არ უნდა ჩათვალონ სხვის საქმედ, ან იძულებით დაეფაროდ. ასეთი განწყობილების ყოველი გამოვლინება ძირშივე უნდა აღკვეთოს პარტიის რაიკომმა, პასუხი მკაცრად მოსთხოვოს საავაჭრო, საყოფაცხოვრებო, კულტურულ-საგანმანათლებლო, ჯანმრთელობის დაცვის სამსახურის კომუნისტ-ხელმძღვანელებს.

და რაც მთავარია, მოსავლის აღების თითოეულ რგოლში უნდა იგრძნობოდეს კომუნისტი მექანიზატორის, კომუნისტი მძღოლის, კომუნისტი სპეციალისტის ავანგარდული როლი, მათი პირადი მაგალითი.

ყველა ეს მოთხოვნა კარგად არის ცნობილი პარტიის რაიკომებისა და მათი ხელმძღვანელებისათვის. მაგრამ, როგორც რესპუბლიკური პრესის მიერ მოწოდებული ინფორმაციიდან ფანდურდება, რომ მოსავლის აღების 7-10 დღით დაგვიანებას მოსავლის 15-30 პროცენტი ბუნებრივი დანაკარგები მოსდევს. სამწუხაროდ, ასეთი დანაკარგები, წელსაც ბევრია, რადგან შარშანდელთან შედარებით 15 ათასი ჰექტარით ნაკლებ ფართობზეა აღებული მოსავალი. ალოობის დაწყების წინ მეურნეობათა და აგროსამრეწველო გაერთიანებათა ხელმძღვანელებმა პირობას იძლევიან, რომ 10-12 სამუშაო დღეში აღებენ ალოობლმა რეიდებმა და სხვა შემოწმებებმა უჩვენა, ყველგან და ყოველთვის არ იცავენ ამ მოთხოვნებს. ბევრ მეურნეობაში საბოლოო შედეგზე უარყოფით გავლენას ახდენს არა მარტო ალოობის ორგანიზაციის ხარვეზები, არამედ ძველი ცოდვებიც — თესვისას, ნათესების დამუშავებისას დაშვებული ხარვეზები.

როგორც აღვნიშნეთ, — წელს კახეთის რაიონებში ბევრგან თავთავიანი კულტურების უხვი მოსავალი მოიყვანეს, მაგრამ მოწინავეებს მხარი ვერ უუბეს გუროკანისა და ლაგოდეხის რაიონების მეურნეობებმა. ლაგოდეხის რაიონში თავი ვერ დამაღა საშემოდგომო კულტურების თესვის გაჯინატერებამ, რის გამოც აქ მარცვლეულის წარმოების გეგმის შესრულება საფრთხეშია, ალეული ფართობებში საშუალოდ ჰექტარზე 25,1 ცენტნერია ბალეწილი.

განსაკუთრებულ შეშფოთებას ოფლიანობა ფერმერებს. ბევრ ადგილზეა ფეხზე ჩამოვარდნილი ბალახი, ბურავლი, ლამბალოვანი. ეს ბალახი ბევრ ადგილზეა ბალეული ბურავლი, ბალეული ბალახი, ბალეული ბურავლი, ბალეული ბალახი, ბალეული ბურავლი“ უბნის, ასე ეთქვათ, „ეერის“ ბედზე და ეს ღვიძლ საქმედ მიიჩნიოს.

თბილისის ქარხანა „ელექტროიზოლატის“ ფართო მოხმარების უბანზე ხუთი სახეობის ნაწარმს უშვებენ. ესენი გახლავთ სამზარეულოს ანაკრები, ბოსტნეულის საპრელი, ტაფის საფხეკი და სხვა, მაგრამ დამეფიანებებით, ასორტიმენტის მრავალფეროვნება ვერ მოგახიბლავთ. ამის ერთერთ მიზეზად აქ თვლიან, რომ რესპუბლიკაში არ არის შესაბამისი ინსტრუმენტული ბაზა. ხვეწნა-მოდარა სჭირდებათ მძლავრი პრესფორმებისა და ტვიფრების შესაძენად, ფართო მოხმარების უბანს ხელმძღვანელობს მეხელე ელიმაკოვი, რომელიც ცდილობს თავისი ხელით აკეთოს ბევრი რამ, მაგრამ ეს ხომ იმ დონის შესაბამისი არ იქნება, რასაც დღეს მოსახლეობა ითხოვს ჩვენგან. ფართო მოხმარების საგნების ასორტიმენტის სიღარიბე აქ გამოკვეთილია და ამ მიმართულებით ძალზე ბევრია გასაკეთებელი.

1990 წლისათვის აქ მანეთ ხელფასზე აპირებენ 25-30 კაპიკის პროდუქცია დაამზადონ, მაგრამ რა ექნათ, რომ ეს ციფრიც სახარბიელო არ არის და მის იმედზე ყოფნა არას გვარგებს. ინიციატივა, სიახლე, ძიება აქ აუცილებელ მიზნად უნდა დაისახონ.

ლ. ᲥᲘᲜᲫᲚᲐᲫᲔ.

ᲡᲐᲡᲣᲠᲡᲐᲗᲝ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ

რეგიონალური ეკონომიკა — ეროვნული ეკონომიკის ორგანული ნაწილი

საქართველო ველ-მინდვრებში დიდი ალოობაა. თავთავიანი ფეტრების მოსავალი უკვე აღებული 80 ათას ჰექტარზე მეტი, ანუ ფაქტობრივად ჰექტარზე 30 ცენტნერი მარცვალი ალეწილა. ასეთი მაჩვენებელი მოსავალი ჯერ არ გვქონია. ყველა პირობაა იმისათვის, რომ წელს უფრიდ შესრულდეს მარცვლეულის წარმოების გეგმა.

ბარაქიანი მოსავალი მოიყვანეს რესპუბლიკის პურის ბელტებს, ზეთოლეწყაროს რაიონის მხვლეოთესელებმა. აქ საშუალოდ ჰექტარზე 39 ცენტნერ მარცვალს ეწეწავენ, ხოლო ინტენსიური ტექნოლოგიით დამუშავებულ 5 ათას ჰექტარზე, საშუალოდ 45-50 ცენტნერს იღებენ.

კარგად იშრომეს ახმეტის, ყვარლის რაიონების მეურნეობებმა. ყვარელში მოსავალი აღება თითქმის უკვე დაამთავრეს, თითეულ ჰექტარზე 32,3 ცენტნერი ალეწეს და წარმოების გეგმაც 20 პროცენტით გაანადღეს.

კიდევ უფრო მაღალი მაჩვენებლები აქვთ რესპუბლიკის ცალკეულ მეურნეობებს. მაგალითად, საგარეჯოს რაიონის ხაშის საბჭოთა მეურნეობაში 45, წითელწყაროს რაიონის ქვემო ქედისა და არხილისკალის კოლმეურნეობებში საშემოდგომო ქერის ნათესებმა — 40-50 ცენტნერ, ახმეტის რაიონის ოქიოს საბჭოთა მეურნეობაში — 46, ყვარლის რაიონის ჭიანის კოლმეურნეობაში — 40, ყორაანის რაიონის ბახსაბნის კოლმეურნეობაში—39, გარდაბნის ოთარეთის თელეთის ექსპერიმენტულ მეურნეობაში — 38,5 ცენტნერი მარცვალი ალეწეს. ეს ხმა საზოგადოებრივ მეურნეობებში ხორბლის კიდევ უფრო მარაჯანი მოსავალი აქვთ. ეს ბელის გამამხარებელი ციფრები და ფაქტები იმის დასტურია, რომ რესპუბლიკის მხვლეოთესელებმა წელს უფრო მეტი ინდოგამბინი მოჰკიდეს ხელი ალეკვას, უფრო აქტიურად იყენებენ მოწამთმქმედების ინტენსიურ მეთოდებს, ფართო ასპარეზი ეთმეს ინერგოს. იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ მიმდინარე სამეურნეო წელი შემობრუნების ეტაპად ექცევა მარცვლეულის წარმოებაში.

ალოობის პირველი შედეგები ბევრი გვაესვამს, მაგრამ არ უნდა [illegible] ეფიქრეს: მოსავალი ის არის, რაც ბეღელშია. წინა წლებშიც ხშირი იყო შემთხვევა, როცა ალოობის სტარტზე სასახარელო ცნობები მოდიოდა მინდვრებიდან, მეურნეობებიდან, რაიონებიდან, იტყობინებოდნენ მაღალ სატექტარო მოსავლიანობაზე; გაზეთები, ტელევიზია, რადიო ქნებას არ იშურებდნენ ალოობის ფრიადოსნებზე. მაგრამ გამოხდებოდა ხანი, მოსავლის გაანალიზებული აღება დამთავრებოდა და რეკორდული მაჩვენებლებიდან მოკიძადებული შედეგებიც გარჩეობდა. და ბოლოს, მარცვლეულის წარმოების გეგმის შეურსულებლობა ლამის არის დაუშვეული, მაგრამ დაურღვეველი კანონი გახდა.

„გამარჯვების“ უფროსი ნაღარა, მდგომარეობის შელმაზება და გატეხილი სიტყვისათვის პასუხის მოუთხოვნელობა, რა თქმა უნდა, უძირაბის პეროიდის ერთ-ერთი ტიპიური გამოვლინება იყო. გარდაქმნის, საჯაროობის დღეანდელ პირობებში ასეთი თვალის ახვევა ლოგიკურად თითქმის წარმოუდგენელია არის, მაგრამ ალოობის პირველი დამამეფდებელი შედეგები თვითდამშვიდების უფლებას არ უნდა აძლევდეს ადგილობრივ პარტიულ, საბჭოთა და სამეურნეო ორგანიზაციებს. ის შრომა, რომელიც ბარაქიანი მოსავლის მოსაყვანად გასწიეს მხვნელ-მთესველებმა, პურეულის უდანაკარგო აღებამ უნდა დაავგიროვნონს.

ამ ძნელი და სპატიო მისიის შესრულება წელს საკმაოდ მძიმე პირობებში უხდებათ ქარხულ-კახეთის მინდვრის მშრომელებს. გადაუდებელი წვიმები აფეთრებს მკას, მარცვლის გაშრობას, ბევრგან ჩაწვა ყანები, გაძნელებულია. პურეულის აღება. მაგრამ ისიც აშკარა ჩანს, სადაც ამინდის ჭირვეულობით გამოწვეული სიძნელეებს მონდომება და ორგანიზებულობა დაუბრალსპირეს, მოსავლის აღების ტემპიც მაღალია და დანაკარგებიც მინიმუმამდეა შემცირებული.

მოსავლის აღება რთული სამეშაოა. აქ გადამწყვეტია მექანიზატორის კვალიფიკაცია, მუშაობის სწორი ორგანიზაცია, მუშაობის მწყობრი რიტმი. ერთი შეხედვით ყველაფერ ამას მეურნეობათა ხელმძღვანელებმა და სპეციალისტებმა უნდა მოაბან თავი. ეს, ძირითადად, ასეც უნდა იყოს, მაგრამ

პარტიული ცხოვრება: მანვახოროსიელოვის სკკპ XIX კონფერენციის გადაწყვეტილებანი!

ახალციხის რაიონის ზემო ხოდავშნის საკოლმეურნეოს საბჭოთა მეურნეობის პარტიული კომიტეტს მდივნის ოთახში ისაუბა ყოფილ დირექტორთან ზოთა შაშუაშვილთან და პარტიული კომიტეტის მდივანთან ვაჟა ჯოქერიძესთან ერთად იქმნა ჭორომელთა გაჯოს ავ-კარგზე საუბარს შეეფერქალთ, რომ კარი გაიღო და დირექტორს შეატყობინეს: რაკიბიდან კაცია ჩამოსული საბავშვო ბაღის საკითხებთან დაკავშირებით და ადგილზე გელოდებთო.

საუბარი ორმა განვაგრძეთ. ვიდა ჯოქერიძე ყოფილი ეკონომისტია და, ამდენად, საერთო ენის გამონახვა არ გაგვჭირვებია. ერთად ვთათალიერებთ ყველა საჭირო საგებმა-ეკონომიკურ მაჩვენებელთა თუ პარტიული კრების ოქმებს. საამოუხოდ, თითქმის ყველა მონაცემი მიანიშნებს, რომ მეურნეობა წლების მანძილზე ვერ აღწევს თავს ჩამორჩენას.

საგებმეზე გაცილებით ნაკლებ მოსავალს იღებენ აქაური მევენახეები. ძალზე რთული მდგომარეობაა ეეცნოვეულეობაშიც. თუმცა რამდენჯერმე განაცხადა მსხვილფეხა რქოვანი პირუტყვის ჯოგი, ცუდი კვებისა და მოვლის შედეგად დარგში არსებული ჩამორჩენა ვერა და ვერ დაიძლია. შარშან ერთი ფურიდან აქ მხოლოდ 1267 კილოგრამი რძე ჩამოწველეს. მეტად დაბალი მაჩვენებლებით დამთავრეს შარშანდელი წელი ხოდაშნელმა მეძოვრეებმაც.

ვერ ვიტყვით, რომ ამ სავალალო მდგომარეობას მეურნეობის პარტიული კომიტეტი და კომუნისტები გულგრილად უყურებენ. როგორც პარტიული კრებების ოქმებით ჩანს, პირველადი ორგანიზაციისა კვარტალში ერთხელ მაინც განიხილავს დარგში არსებულ საკმის მდგომარეობას, სათანადო ღონისძიებებსაც სახავს, მაგრამ, რაკი შრომის ორგანიზაცია და შესრულების კონტროლი მოისუსტებს, სასიკეთო შედეგები არ ჩანს. ეს კი, ბევრ სხვა რამესთან ერთად, იმის შედეგიც არის, რომ აქ სწორ იდეურ-ამზრდელობითს და ახსნა-განმარტებითს მუშაობას, მართვის პროგრესული ფორმების დანერგვას ხშირად ადმინისტრირების მეთოდს, დაძახილ-ამპარტავნებენ. საკმისაგები ამგვარი შიდგომა კი არ ამართლებს. მაგალითად, ამ ბოლო სამი წლის მანძილზე მეურნეობაში სამი ზოოტექნიკოსი შეიცვალა, მაგრამ...

მდგომარეობა არც მიმდინარე წელს არის სახარბიელო. ვერც წლევანდელი ექვსი თვის რძისა და ხორცის სახელმწიფო შესყიდვის გეგმები შეასრულეს...

ამასობაში დირექტორიც დაბრუნდა. სამაგვარ ბაღის საკითხით დაევინტერესდით. აი, რა გამორკვა. მეურნეობას ორი საბავშვო ბაღის შენახვა წელიწადში 27 ათასი მანეთი უჯდება. შობლების დიდი ნაწილი კი, რომელთა ბავშვები აქ დადიან, ხშირად თავს არიდებს საზოგადოებრივ შრომას. და აი, დირექციამ გამონახა მათი „ეკეთს სწავლების", მეტი რომ არ ვთქვათ, „ორგანიზერი" საშუალება: დირექტორის განკარგულებით ერთ-ერთი ბაღი დროებით დიკეტრ, რათა საზოგადოებრივი შრომისათვის თავის ამრიდებელთა შვილებს იქ არ ეკლესთ (?!). შობლებმა კი საჩივრით მიმართეს რაიკომს.

კვლავ შაშვილი ადმინისტრირებას! ყველასათვის ნათელია, რომ ამგვარი იძულებითი ზომებით ხალხზე ზემოქმედების მოხდენა, რბილად რომ ვთქვათ, ეფექტური მოსაწონი საქმეა. მით. უმეტეს საზოგადოებრივი ცხოვრების დემოკრატიზაციის ახლანდელ ეტაპზე. ეს არე თუ შორეული წარსული ინფერენსი და ამგვარი მეთოდებით შეუძლებელია იმ პრობლემების გადაწყვეტა, რომლებიც ახალდანიშნულ დირექტორს, შ. შაშვაშვილს მეურნეობაში დახვდა.

როგორც რაიონის ზოგ სხვა მეურნეობაში, ზემო ხოდაშენშიც მუშახელის მძაფრ ნაკლებობას განიცდიან. აქ მხოლოდ 375 შრომისუნარიანი კოლმეურნეა. მარტო ვენახი კი 756 ჰექტარზეა გაშენებული. დიდია მუშახელის დენადობა. ბევრი ზემოხოდაშენი მეზობელ რაიონში, თელავის საწარმო-დაწესებულებებში ჯობნებს მუშაობას. ეს კი კიდევ უფრო აქვეთვის მეურნეობას.

შექმნილი მდგომარეობა არ ეფიძლება არ იფიქრებდეს მეურნეობის ხელმძღვანელს, მით უმეტეს, რომ ერთი წლის დირექტორობის მანძილზე ზ. შაშვაშვილს ორჯერ გამოუცხადეს საყვედური. ერთხელ პარტიის რაიკომში — მეცხოველეობაში არსებული ჩამორჩენის გამო, და მეორედ — რაიონის აგროსამრეწველო გაერთიანებაში — მეურნეობაში იჯარის და ზრომის სხვა პროგრესიული ფორმების ცუდად დანერგვისათვის. თუმცა, სამართლიანობა ითქოს ითქვას, რომ სოფლის მეურნეობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ხოდაშენში მოკლე ხანში ძირეული ცვლილებების მიღწევა შეუძლებელი იყო. აკი ამტომაც გვითხრეს აგროსამრეწველო გაერთიანებაში: მეურნეობაში იმდენად რთული მდგომარეობაა, თუ რაიმე საგანგებო ღონისძიებები არ განხორციელდა, მის გამოსწორებას სამი შაშუკიშვილიც ვერ უშველა.

ცოტა არ იყოს, საოცარი ლოგიკაა. უფროს სწორად, ალოგიკური ლოგიკა. ვინ გვიშლის ამ „საგანგებო ღონისძიების"? განხორციელებას? თუმცა საყვედურის გამოცხადება, თუნდაც ყველიანაა ორი-სამის (?!), ზომ ბეკრად უფრო იოლია, ვიდრე კონკრეტული საქმის კეთება?

ამით არც არავის ეიცავთ, და არც, საეჭვოებისას, სასაკეთო დიდ აღმრდელობითს დანიშნულებას ვაყენებთ ეეკვესშ, მაგრამ იმის თქმა კი გვსურს, რომ სწორედ თავისი უმთავრესი დანიშნულება — აღმრდელობითი ფუნქცია არ უნდა დავეკარგოთ მას. და კიდევ: უმთავრესი ყურადღება პრაქტიკულ მუშაობას, ეკონომიკური ბერკეტების მთელი ძალით ამოქმედებას უნდა მივაქციოთ.

ამ რთულ, მაგრამ ერთადერთ სწორ გზაზე ზემოხოდაშნელებმაც გადადგეს პირველი ნაბიჯი. პარტიის რაკომისა და რაიონული აგროსამრეწველო გაერთიანების აქტიური მხარდაჭერით მეურნეობაში შეიქმნა მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოების მსხვილი კოოპერატივი, რომელსაც აქვს ნებადართული 200 ჰექტარი მიწა და ფერმა 800 სული ღორით. კოოპერატივს მიეყოდა სამი სხვადასხვა მარკის ტრაქტორი თავისი მისაბმელებით.

იგი აწარმოებს და სახელმწიფოს მიჰყავდის წლეური გეგმით გათვალისწინებულ 60 ტონაზე მეტ ღორის ხორცს. თითოეულ კოლოგრამი წარმოებული ხორცი-დან მეურნეობის ანგარიშზე გადაირიცხება 30 კაპიკი; თუ ეს ლაფერი ისე წარიმართა, როგორც ხელმეკრულებით არის და თვალისწინებული, საამისოდ კი ყველა პირობა არსებობს, უკვე წელსვე საკვლად ზარალისა, მეურნეობა მეღორეობიდან მოგებას მიიღებს.

ზემო ხოდაშენშიც დამოუკიდებელი ანგარიშის მქონე კოოპერატივს გადასცეს 15 ჰექტარი მწირი მიწა, რომელსაც კოოპერატორები ღორის მოსაშენებლად გამოიყენებენ. ბევრი ინტელიგენტი ინვენტარი. ასე რომ, 1 სექტემბერს ფერმაში სკოლის ზარმა უნდა გაიბმიანოს.

სახსწავლო წლის დაწყებისათვის, ცხადია, მარტო შენობა არ არის საკმარისი. საოფაცხოვრებო პირობების „მოკვარება" სპეციალურ ეფექტიანობასაც. ამჟამად ბავშვებს ეძინათ ბაღის ფანჯრებზე, ეჭიაფი მასწავლებლებიც ბავშვებთან ერთად ეფენ ბალიშებს. ეს ეფექტი ბავშვებს ეეკვესშ, ეკეთილმოწყობილ ბინებში უსაფრთხოებისათვის ეს ეფექტი ეეკვესშ. ეკეთილ ეეკვესშ, ეკეთილ ეეკვესშ, ეკეთილ ეეკვესშ,

ᲣᲙᲣᲠᲗᲮᲘᲡ
საკრებული
2 აგვისტო

● სსრ კავშირი—გფრ

თანამშრომლობის ახალი იმპულსი

ბონი. „ახალი იმპულსი მიეცა სსრ კავშირისა და გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის სარეწველო და სამეცნიერო-ტექნიკურ თანამშრომლობას და იგი წარმატებით განვითარდება ახალ სფეროში — ავიამშენებლობასა და კოსმოსური სივრცის კვლევაში“, — განაცხადა საკანონმდებლო კორესპონდენტებთან მიცემულ ინტერვიუში გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის ეკონომიის სამინისტროს სახელმწიფო მდივანმა ერიხ რიდლმა. იგი მეთაურობდა სსრ კავშირიდან დაბრუნებულ გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის საქმიანი წრეების დელეგაციას.

ორმხრივი ურთიერთობის ისტორიაში პირველად, აღნიშნა მან, მოსკოვში იყო გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის წარმომადგენელი — ავიასაშენებელი და კოსმოსური კონცერნების ხელმძღვანელთა ესოდენ წარმომადგენლობითი ჯგუფი კონკრეტული მიზნით — გამიერკვიათ ფართო თანამშრომლობისა და ტექნოლოგიური გაცვლის შესაძლებლობები.

მოლაპარაკების დროს გამოიკვეთა თანამშრომლობის სფეროები, სამუშაო ჯგუფები ახლო მომავალში დაიწყებენ კონკრეტული ერთობლივი პროექტების დაზუსტებას. ეს სასარგებლო იქნება ყველასთვის — როგორც გერმანიის ფედერაციული რესპუბლიკის საქმიანი წრეების, სსრ კავშირის ეკონომიკისათვის, ისე მთლიანად ჩვენი ქვეყნების მოსახლეობისათვის, განაცხადა ე. რიდლმა.

◆ ᲨᲕᲔᲘᲪᲐᲠᲘᲐ

მოლაპარაკების მეოთხე რაუნდი

ᲟᲔᲜᲔᲕᲐ. ჟენევის საერთაშორისო კონფერენციათა ცენტრში გაიხსნა სამხრეთ აფრიკაში მდგომარეობის მოწესრიგების შესახებ ანგოლის, კუბის, სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკისა და ამერიკის შეერთებული შტატების ოთხმოცი-ოდ მოლაპარაკების მეოთხე რაუნდი.

როგორც ცნობილია, ამ მოლაპარაკების პირველი რაუნდი ლონდონში გაიმართა, მეორე — კაირონში და მესამე — ნიუ-იორკში.

ახლანდელი რაუნდის დროს მისი მოხაწილენი განაგრძობენ მომავალი შეთანხმების პრინციპების შემუშავებას, რომელიც უზრუნველყოფს შვიდობას ანგოლაში და სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის მიერ უკანონოდ ოკუპირებული ნამიბიის დამოუკიდებლობას, რამაც, როგორც მიმომხილველები აღნიშნავენ, დასაბამი უნდა მისცეს სამხრეთ აფრიკაში მდგომარეობის პოლიტიკური მოწესრიგების პროცესს დაუფუძნოს?

● საფრანგეთი

ნეოფაშისტთა გამოსდომა

პარიზი. „ჩვენ ავადფეთქეთ ეიფელი ჭერი“, ეს ფრაზა გაიგონა ტელეფონში ჟან-ფრანსუა კანმა, პარიზის მეერთე ეიფელის „ეიფელის დიუ ეიდის“ დირექტორმა. ეს განაცხადა მან რეალ რადიოსადგურისათვის მიცემულ ინტერვიუში.

ტელეფონის ზარი, თქვა კანმა, გაისმა ცვრის საათებს — „ეკვე ეს შემდეგ, რაც ეიფელიერმა აფეიქებამ შეაბაზარა შენობა პარიზის ირიგს ქეჩაზე, სადაც მდებარეობს მემარცხენე მიმართულების ყოველთვიური ჟურნალის „ბლუმის“ redakcia. მან აგრეთვე თქვა, რომ „ვერ გაგიგია“, თუ ვინ იკისრა პასუხისმგებლობა ამ აქტისათვის, მაგრამ, ზოგიერთ ადგილობრივი გაზეთისა და ტელევიზიის აზრით, ეს საესებით შესაძლებელია ყოფილიყო ფრანგ ნეოფაშისტთა ერთ-ერთი დაჯგუფება.

თვითნაკეთი ბომბის აფეთქებისა და ამის გამო გაჩენილი ხანძრის შედეგად პრაქტიკულად დაიგმო შენობის სამი სართული, სადაც მოთავსებული იყო რედაქცია, განადგურდა ეიფელიის მასალები და არქივები, სარედაქციო კომპიუტერი.

ᲢᲔᲚᲔᲢᲐᲘᲞᲘᲡ ᲚᲔᲥᲪᲘᲝᲜᲘ

●ᲙᲝᲚᲝᲜᲘᲐᲜᲘ. აკ გაიმართა ისლანდიის პრეზიდენტის ვიგდის ფინბოგადოტირის ფიცის დადების ცერემონია. ამას იუწყება დანიის საინფორმაციო სააგენტო, რომელიც აღნიშნავს, რომ ამასწინანდელი პრეზიდენტის არჩევნების დროს მან დამაჯერებელი გამარჯვება მოიპოვა და მესამედ აირჩიეს სახელმწიფოს მეთაურად.

● ᲑᲠᲘᲣᲡᲔᲚᲘ. შეერთებულ შტატებსა და ევროპის ეკონომიკურ გაერთიანებას შორის წარმოიშვა უთანხმოებანი იმის გამო, რომ „საერთო ბაზრის“ აღმასრულებელი ორგანო — ევროპის გაერთიანებათა კომისია აპირებს მიაღწიოს დასავლეთ ევროპაში სამხედრო დანიშნულების საქონლის შემოტანაზე ბაჟის შემოღებას.

● ᲠᲝᲛᲘ. ბოლონიის მთავარმა პროკურორმა პასკუალე სიბილამ გააპროტესტა ქალაქის საიპლეციო სასამართლოს გადაწყვეტილება, რომ „დროებით გათავისუფლონ“ დიდი საერთაშორისო აფერისტი ფრანჩესკო პაციენტა. მიმდინარე წლის 11 ივლისს დამნაშავეს მიუსაჯეს ათი წლის თავისუფლების აღკვეთა 1980 წლის აგვისტოში ბოლონიის რკინიგზის ვაგზალზე აფეთქების საქმის გამო, რომლის შედეგად დაიღუპა 85 კაცი და 200-ზე კაცი დაშავდა.

● ᲓᲐᲛᲐᲡᲙᲘᲜᲘ. ლაზის სეკტორში ხან-იუნესის პალესტინელ ლტოლვილთა ბანაკში ოკუპანტებმა კვლავ მასობრივი მასშტაბით გამოიყენეს „სი-ეხის“ ტიპის დიდად ტოქსიკური ცრემლსადენი გაზის გრანატები. ათობით დემონსტრანტს ძალზე დაუშინეს სასუნთქი გზები და მხედველობის ორგანოები.

ᲞᲐᲥᲘᲡᲢᲐᲜᲘ:

ლტოლვილთა უკმაყოფილება

ᲙᲐᲑᲣᲚᲘ. აგვანეთ-ირანის და აგვანეთ-პაკისტანის საზღვარზე სამმა სასაზღვრო პუნქტმა ორი დღის განძილზე კიბარა 700-მდე ავღანელი,- რომლებიც საზღვარგარეთ მრავალი წლის ცხოვრების შემდეგ სამშობლოში ბრუნდებიან. ისლამ-კალაში, თორეშამსა და სპინბოლდაკში უოფლ ლტოლვილების სტუმარმიმღეარო ლ ად შეხვდნენ ადგილობრივი ხელისუფალნი, რომლებმაც მატერიალური დახმარება გაუწიეს მათ. შემდეგ რეპატრიანტები „ირანის“ კომპანიისა და აგვანეთის სამხედრო-საჰაერო ძალების თვითმფრინავებით გაგზავნეს მშობლიურ პროვინციებში.

პაკისტანისა და ირანის ბანაკებში ამჟამად დაახლოებით 4 მილიონი ლტოლვილი იმყოფება. ჯერჯერობით ნაადრევია ლაპარაკი სამშობლოში მათს მასობრივ დაბრუნებაზე. მდგომარეობა ბანაკებში, განსაკუთრებით პაკისტანის ტერიტორიაზე, კვლავ დაძაბულია — არ წყდება მიტინგები და დემონსტრაციები. მრავალ ლტოლვილს არ სწამს პაკისტანელ ხელისუფალთა დაპირებანი, რომ მათი მასობრივი გამგზავრების ნებას დართავენ „იდ ალ-ადჰის“ რელიგიური დღესასწაულის დამთავრების შემდეგ. აგვანელთა უკმაყოფილების მეორე მიზეზი ის არის, რომ მათი აზრით, ლტოლვილთათვის საერთაშორისო დახმარების შეტ ნაწილს იკიბავენ „შვიდთა ალიანსის“ ლიდერები და მთავრობის საწინააღმდეგო დიდი ფორმირებების მეთაურები. ამ ნიადაგზე ამას წინათ „დურა-ტანგის“ ბანაკში მოხდა შეიარაღებული შეტაკებანი.

ოპოზიციის სახელგარეთელი მფარველები ზრუნავენ, რომ მათს სამეფოერეო�ს, არაგითარ შემთხვევაში არ მოაკლდეთ იარაღი. ავლისის უკანასკნელ დღეებში ეეზეეის შეთანხმებათა დარღვევით გრძელდებოდა აგღანეთის სხვადასხვა რაიონში პაკისტანიდან იარაღისა და ტყვიაწამლის გაგზავნა მთავრობის საწინააღმდეგო შეიარაღებული ფორმირებებისათვის. მაგალ ი თ ა დ, ფარვანის პროვინციის ცენტრალურ რაიონში პაკისტანიდან მიყვანილია იარაღითა და ტყვიაწამლით დატვირთული ქარავანი, რომელსაც ახლაც 150 კაცისაგან შემდგარი შეიარაღებული ჯგუფი.

აი ასეთი „ზრუნვის“ ზოგიერთი შედეგი: 28 ივლისიდან 30 ივლისამდე პეროიოდში ქაბულის, ბალხის, ღაზნის, ყანდაგარის, ქუნარის, ფაქთიისა და სხვა პროვინციების დასახლებულ პუნქტებისათვის ცეცხლის დაშენისა და მეამბოხეთა თავდასხმების მსხვერპლი გახდა 6 მშვიდობიანი მცხოვრები.

ᲣᲙᲣᲠᲗᲮᲘᲡ
ᲡᲐᲙᲠᲔᲑᲘᲡ
ᲤᲝᲢᲝᲙᲝᲠᲔᲥᲡᲢᲘ

ასე ახლოგელი „უცნობი“

ეს მისი გადამწყვეტი ღვაწლია ობში, რომ ჩვენი სამხედრო მეკანიკის ინსტიტუტში მანგანუმის საბადოების მიწისქვეშა დამუშავების დარგში მოთავეა მთელი კავშირის მასშტაბით.

ასეთი აღიარება კი, ცხადია, დიდი, დაუშრომელი ღვწის შედეგია.

რა დასამალია, არაერთხელ სიცოცხლის რისკთანაც კი იყო დაკავშირებული ის, რასაც ისინი პირველად კიდებდნენ ხელს, რათა შეეცნო შეუცნობი და გადაელახათ მანამდე დაუძლეველად მიჩნეული სიძნელეები.

შეუძლებელია ირაკლი ზურაბიშვილზე ილაპარაკო და სპერთო, საზოგადო საქმეებს არ შეეხო.

ასე ემართებოდათ ჩემს თანამოაზრეებსაც. დაიწყებდნენ ამბის მოყოლას მეკანიკრზე და გადავიდოდნენ იმაზე მსჯელობაზე, რაც ახლა ყველაზე ძალიან აფიქრებთ და აწუხებთ სამთოელებს, დაწყებული ახალი კადრების მოძებნადან, დამთავრებული სპეციალიტეთა მატერიალური და მორალური სტიმულირების საკითხებით. ხშირად სიტყვა მოვალეობისადმი ადამიანის დამოკიდებულება ზ ე, ზნეობაზე ჩამოვარდებოდა.

არც ეს იყო შემთხვევითი: მათ თვალში ირაკლი ზურაბიშვილი ცხოვრების გზა პირველყოფილისა სწორედ ადამიანური პატიოსნებისა და დაკისრებული მოვალეობისადმი პასუხისმგებლური დამოკიდებულების მაგალითია.

ძალიანაც ვეცადე, ცოტა რამ ნაკლზეც მეთქმევინებინა. იდეალური ადამიანი ხომ არ არსებობს, ნაკლს რომ ვიტყვით, ისინი, ვინც ბატონ ირაკლის პირადად არ იცნობენ, ქებასაც უფრო დაგვიჯერებენ-მეთქი — ვირწმუნებოდი.

არა და არ იქნა, ნაკლზე სიტყვაც ვერ დაძრეს. და ეს იმიტომ კი არა, რომ გაგვის ეზიადებდნენ სათქმელს. იმ წუთში, როცა ერთხელ კიდევ გაისიგრძეგანებდნენ ყველაფერს, რაც დღემდე გაუკეთებია ირაკლი ზურაბიშვილს, იგი მათ თვალში ნამდვილად ყველად უხნარო და უზადო პიროვნებად წარმოდგებოდა.

მათ იგი უყვართ, სწამთ მისი და [illegible]

უყოფმანოდ! თქვა ბატონმა არჩილმა. — არ მახსოვს, მცირეოდენი ნეშომარიტი ღირსიც რომ ყოფილიყო როდესმე.

მე ასე მგონია, რომ სწორედ ჩვენი მეგობრობის ხათრითაც იგი არასოდეს აძლევდა თავს იმის უფლებას, რასაც სხვები იზამდნენ.

ღმერთმა ყველას მისცეს ჭირსა და ლხინსაც ისეთი კაცი, როგორიც ირაკლია!

აკადემიკოს არჩილ ძიძიგურის თაოსნობით რესპუბლიკის აკადემიის სისტემაში 1957 წელს შეიქმნა სამთო საქმის ინსტიტუტი, ამჟამად — სამთო მეკანიკის ინსტიტუტი. აი, სწორედ მაშინ დაინიშნა ირაკლი ზურაბიშვილი სასარგებლო წიაღისეული საბადოების დამუშავების ლაბორატორიის ხელმძღვანელად. ეს მის სახელს უკავშირდება ჩვენში მინერალური ნედლეულის მოპოვების ტექნოლოგიის აქტუალურ საკითხთა დამუშავების მიზნით ფართო სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის გაშლა. იმ ხანებში მჭიდრო შემოქმედებით კავშირი მყარდება საქართველოს სამთო მრეწველობის ძირითად საწარმოებთან, კერძოდ, ჭიათურის მანგანუმის მადნოებთან, ტყიბულის და ტყვარჩელის შახტებთან და სხვა.

ფასდაუდებელი მეცნიერული და სოციალური მნიშვნელობა ჰქონდა მანგანუმის მადნების მოპოვების ტექნოლოგიის საკითხების შესწავლასა და დამუშავებას. საცდელ-სამრეწველო სამუშაოები ჭიათურის მანგანუმის მრეწველობის მუშაკებიც მონაწილეობდნენ. ეს იყო ჭიშმარიტ სამეცნიერო-ტექნიკური ალმავლობ ი ს წლები, როდესაც ჭიათურის მაღაროებში ბევრი პრაგრესული ოკამენტალია აითვისეს მანგანუმის მადნების მიწისქვეშა მოპოვების ფორმა.

სხვათა შორის, მეცნიერთა და პრაქტიკოსთა თანამშრომლობის ტრადიცია დღესაც გრძელდება და დიდი სიკეთე მოაქვს.

— ჭიათურის საბადოების დამუშავება, მათი სიცოცხლის გახანგრძლივება ეროვნული მნიშვნელობის საქმეა — ამბობდნენ მეცნიერები.

რა დასამალია, ჩვენ, ცოტა არ იყოს, ტალანტურად ვეპაყრობოდით მაღალსარისხოვან ჟანგეულ მადნებს, რომელთაც თავის დროზე გამდიდრებაც არ სჭირდებოდათ, ღარიბ მადნებს კი, საერთოდ, არც ვიღებდით.

მერე და მერე საქმე გართულდა.

ირაკლი ზურაბიშვილის ხელმძღვანელობით დამუშავდა ამ მადნების განცალკევებით ამოღების ტექნოლოგია.

ცხადია, თუ შეეძლებთ ჟანგეული უმნიარეველად ამოვიღოთ, ამით დანაკრგები დიდად შემცირდება. ეს კი საკმაოდ რთული საქმეა. სხვა რომ არაფერი, მადნეულის მოპოვების პროცესში, გინდა თუ არა ეს, უნდა დაარღვიო ბუნების წიაღში არსებული მრავალსაუკუნოვანი წონასწორობა, ამ დროს კი მეცნიერს დიდი ცოდნა და ტაქტი მოეთხოვება. სხვანაირად კეთილი განზრახვა შეესაძლოა დიდ უბედურებად გადაიქცეს.

მეორე მიმართულება, რომელსაც ირაკლი ზურაბიშვილი ამჟამად მეთაურობს, ადრე დამუშავებული მადნეული კერების ხელმეორედ დამუშავებაა. ესეც უადრესად ძნელი, მაგრამ ასეთი უადრესად საჭირო საქმეა, რადგან ჟანგეული მადნის ყველაზე საუცხოო სახეობა, რომელსაც სპეციალისტები პეროჩსიდულს ვუწოდებთ, უპირატესად სწორედ ასეთ სივრცეში დარჩენილი.

ზურაბიშვილის მეთაურობით შემუშავებულმა ღონეების მეთოდმა აღიარება მპოვა უცხოეთშიც, ამიტომ არის, რომ ჩვენს სამთოელებთან კარგანნის თანამშრომლობა აქვთ ბულგარელ და ვერმანელ კოლეგებს...

1973 წელს ირაკლი ზურაბიშვილს ავტორთა კოლექტივთან ერთად საქართველოს სახელმწიფო პრემია მიენიჭა სამუშაოთა ციკლისათვის დამუშავების ეფექტიანი სისტემებისა და მაღაროს ეკოლოგიის კვლევის დარგში საქართველოს ფენომენი საბადოების მაგალითზე.

საქვეყნო აღიარება და თანამდებობა ზზრიად დიდ გამოცდადაც იქცეცა ადამიანისათვის. ვინ რომ, არც ისე იშვიათად ამგვარ პატივს მარტხი და გაწბილება მოსდევდა ხოლმე თან.

ირაკლი ზურაბიშვილმა ასეთი „გამოცდისაც“ .ოილად გაეძლო. მას არასოდეს უდალატია თავისი ცხოვრებისეული პრინციპებისათვის. უზადო ზნეობით, თავდაღლობითა და გულისხიერებით გამორჩეული მანონე, როცა პირველ ნაბიჯებს დგამდა მეცნიერებაში და მანონე, როცა ალიარებულ სწავლულს სამთო მეკანიკის ინსტიტუტის დირექტორობა მიანდეს.

ეს თვისებები გამოარჩევს მას ახლაც — საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტს, მეცნიერების დამსახურებულ მოღვაწეს, სამთო მეკანიკის სამეცნიერო-კვლევი ი ნ ს ტ ი ტ უ ტ ი ს მრჩველს, მეცნიერებისა და ტექნიკის სახელმწიფო კომიტეტთან არსებული საუწყებათაშორისო საბჭოს „მანგანუმის“ თავმჯდომარეს, ჟურნალ „მარგანეცის“ მთავარ რედაქტორს...

• • •

ქართველი სამთოელები კადრების ნაკლებობას უჩივიან.

ჩვენი სპეციალობა პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში ლ ა მ ი ს მწვავედ დეფიციტურად იქცეა — გულისტკივილი ამბობენ.

არადა, დრო იყო სამთოელი სტუდენტები თვით გამორჩეული ფორმის ტანსაცმლითაც ამაყობდნენ და თავიანთ გვერ დ ი თ უღირსს არ გააჭაჭანებდნენ.

ახლა ლამის სახეგწრად გაუხდეთ საქმე —მოდით ისწავლეთო!

საინჟინრო, კერძოდ, სამთო სპეციალობის პრესტიჟი სერიოზულად იმ წლებში დაქვეითდა, რომლებიც ჩვენი ქვეყნის ისტორიაში ეოლუტარიზმისა და სუბიექტივიზმის ხანად არის დღეს ცნობილი.

გერმანელი სამთოელები მაღაროში ჩასვლის წინ ერთმანეთს თურმე ამ სიტყვებით ცილდებიან. მშვიდობით დაბრუნებას გისურვებთ!

მეტი უსამართლობა რა უნდა იყოს, ასეთი სპეციალობის ხალხს რომ ხელფასსა და ცხოვრების პირობებზე მოუწევს წუწუნი.

თუმცა ესეც არის: სამგიერად, იეოცნლეთ, ღირდეს სიამაყედ, როცა ამ პირობებშიც თავის საქმეს და სპეციალობას არაფერში გაცვლის კაცი, რადგან იცის, რომ მის მაგივრობას იოლად ვერ გასწევს სხვა, სინდისი მოსვენებას არ მისცემს, უპატრონოდ მიატოვო ჭიათურა თუ ტყვარჩელი, ტყიბელი თუ კვაისა... მათთვის სამშობლოს სოყვარული ერასოდეს არ ა ნ ი ს ანსტრაქტული ცნება, იგი კონკ ა ნ ტ ი ს საქმით იწყება და ამ საქმეში გამოიხატება კიდეც ყველაზე თვალსაჩინოდ.

აი, ასეთი კაცია ისიც — სწავლული, მოღვაწე, მოკალაქე ირაკლი ზურაბიშვილი.

— დირსეული კაცი! — ბუსტებს აკადემიკოსი არჩილ ძიძიგური და, ეგრენობ, ჩვენი საუბრის განმავლობაში ეს მერამდენედ სიამოვნებით უბრუნდება მოგონებებს, წარსულის წიაღს, სადაც მათი მეგობრობის სათავეა. ცოტა ხნის შემდეგ კი კიდევ ერთ ამბავს გამაგებინებს:

— იცით, როგორი პაპაა, იცით, რა შვილიშვილები ჰყავს! მათ შორის ერთი პატარა ირაკლი ზურაბიშვილიც არის — მეუბნება ეს სკეტა, ეს ამბავი უკმეველად მეც გამახარებს; იგი ხომ ამერიდან ასე ახლოგელი „უცნობია“ ჩემთვის...

თ. მეტრეველი.

ᲣᲙᲣᲠᲗᲮᲘᲡ
ᲡᲐᲙᲠᲔᲑᲘᲡ
ᲤᲝᲢᲝᲙᲝᲠᲔᲥᲡᲢᲘ

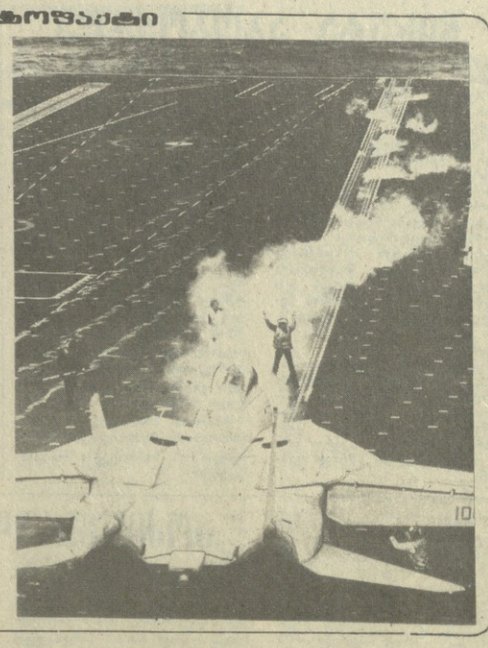

ᲐᲠᲐᲑᲝᲗᲐ ᲓᲐᲡᲐᲨᲘᲜᲔᲑᲚᲐᲓ

ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲐ-ᲘᲡᲠᲐᲔᲚᲘᲡ ᲔᲠᲗᲝᲗᲒᲚᲝᲕᲘᲜ ᲛᲐᲜᲔᲕᲠᲘ

ᲐᲦᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗ ᲮᲛᲔᲚᲗᲨᲘᲡ ᲜᲔᲖᲚᲨᲘ ᲓᲒᲣᲠᲘᲡ ᲨᲔᲠᲔᲗᲘᲡ ᲨᲔᲠᲔᲗᲘᲡ ᲨᲢᲐᲢᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲘᲡᲠᲐᲔᲚᲘᲡ ᲔᲠᲗᲘᲐᲜᲘ ᲞᲘᲠᲗᲐ ᲛᲐᲜᲔᲕᲠᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲛᲝᲮᲘᲚᲕᲘᲗ ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲘᲡ ᲐᲠᲐᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲓᲐᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲣᲚᲘ ᲞᲐᲠᲢᲘᲐ ᲓᲐ ᲘᲡᲠᲐᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲬᲘᲗ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲛᲮᲘᲚᲕᲘᲗ ᲐᲠᲐᲑᲣᲚᲘ ᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲙᲣᲜᲗᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲠᲘᲒᲝ ᲩᲕᲔᲜᲔᲑᲐ.

ᲡᲣᲠᲐᲗᲘᲡ ᲖᲔ: ᲐᲦᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲔᲗ „ᲔᲘᲤᲔᲚ-ᲞᲐᲣᲠᲘᲡᲗᲐᲜ“ ᲒᲘᲛᲜᲐᲖᲘᲐ.

ᲡᲐᲙᲘᲦᲘᲡᲘᲡ ᲤᲝᲢᲝ.

ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲡᲤᲔᲠᲝ

„ᲑᲐᲠᲓᲐᲕᲘᲜᲘᲡ ᲞᲠᲝᲪᲔᲡᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲛᲠᲗᲕᲘᲡ ᲐᲜᲐᲚᲘᲖᲘᲡ ᲛᲘᲪᲔᲛᲐ ᲐᲡᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲛᲬᲔᲚᲝᲡ ᲒᲐᲛᲝᲩᲜᲘᲡ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘᲗ ᲣᲐᲠᲘᲡᲛᲝᲥᲛᲔᲑᲐᲡ“.

ᲡᲙᲐ XIX ᲡᲐᲡᲐᲣᲑᲠᲘᲡ ᲙᲘᲜᲝᲤᲘᲚᲝᲜᲘᲡ ᲠᲔᲞᲝᲠᲢᲘᲡ ᲠᲔᲞᲝᲠᲢᲘᲝᲠᲘ ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲜᲘᲗ.

რა პირობებში ცხოვრობ და შრომობ, მუშაკაცო?

ამ კითხვაზე პასუხი უარყოფითია. თუმცა ხუთწლეულის განკლილ პერიოდში მნიშვნელოვანი ღონისძიებები განხორციელდა ქუთაისის ავტოქარხნის, რაიონის მუშათა ყოფა-ცხოვრებისა და შრომის პირობების გაუმჯობესებისათვის, წლების მანძილზე უყურადღებობისა და უძრაობის შედეგად დახავებული პრობლემების დიდი ნაწილი დღესაც გადაუჭრელია. ამ მხრივ რაიონში შექმნილმა რთულმა და საგანგებო ვითარებამ უკარნახა პარტიის რაიკომს, შეემუშავებინა ბიუროს სხდომაზე საწარმოთა სამეურნეო ხელმძღვანელების ანგარიშის მოსმენის სპეციალური განრიგი. ეულეულ უკვე ექვსი დირექტორის ანგარიში მოისმინეს. მათგან ოთხს მკაცრი პარტიული სასჯელი დაედო მუშათა სოციალური საკითხებისადმი აშკარა ინდიფერენტული დამოკიდებულებისათვის.

ვითარება კი ერთობ ნელა უმჯობესდება, ხოლო რაიკომის დადგენილება ხშირად მხოლოდ ნაწილობრივ სრულდება. მიზეზები ათასგვარია — სუბიექტური და ობიექტური.

ამ ეოტა ხნის წინათ პარტიის რაიკომის პლენუმზე სიტყვით გამოსულმა სადეზინფექციო სადგურის მთავარი ექიმის მოვალეობის შემსრულებელმა გ. ყურაშვილმა მოიყვანა შემაშფოთებელი მაგალითები, რომლებიც ადასტურებენ, თუ როგორ ცუდ პირობებში უხდება ცხოვრება მუშათა დიდ ნაწილს. რას არ ნახავთ ავტოქარხნის სამხრეთი დასახლების, ბუხაიძის მეორე მიკრორაიონის, ჯავახიშვილის, ლენინგაანის, შმიტის, მარჯანის, გორის, პრავდის ქუჩების ბინებში: ოჯახის მანძილზე ფაქიზლე ფაქიზ შემკრეს ხეიმორეს, დაუგეს-დაუსუფთავებელ საერთო საბგებლოს ეზოს და სადარბაზოს, კუბის საარსებო საშუალებებით მომრავლებულ ბუზს, სარდაფებში წლობით მდგარ გრუნტ წყლებს, კოლოების გამრავლის ბუნებრივ კერებს. დაბინძურებულია ამ დასახლებაში გამავალი არხის სანაპიროები. ბევრგან შექმნილია ხელოვნური ნაგავსაყრელები. ანტისანიტარიული მდგომარეობა შეიქმნა ოჯახებში. და თუმცა ერთი წლის წინათ ჯერ პარტიის რაიკომის, შეტალურგიულ წარმოებებში, მოძველებული დანადგარები სამჭედლო საამქროში, შეუმინავი საწარმოო უბნები...

„საქჰიდროენერგომშენის“ კომბინატის საამქროებში ცივ ამინდში გაობობის საშუალებად მამაპაპურ შეაეცეტს (?!) იყენებენ. ქვის დამამუშავებელ ქარხანაში ქარხნის ხელმძღვანელობა ყოველწლიურად, კოლეკტიური ხელშეკრულებით ვალდებულებას კისრულობს საწარმოს გაობობის მოგვარებისათვის, მაგრამ ვალდებულება ვალდებულებად რჩება, სიტყვა სიტყვად, საქმე კი ადგილიდან არ იძერის.

ქარხანა „ავანგარდის“ დასახლებაში და თვით საწარმოშიც ისეთი ადამიანები, როგორიც ირაკლი ზურაბიშვილია, ეკთილ კვალს ტოვებენ არა მარტო საკუთარ, არამედ გარშემომყოფთა ყოფასა და ცხოვრებაშიც.

— ასე მგონია, კახეთის მშვენიერებასაც კი ვერ ვიგრძნობდი მთელი თავისი დიდებულებით, რომ არა ირაკლი.

ეს მან წეგვაყვარა მეგობრებს, მართლაც რომ, თავდავიწყებით თავისი მშობლიური კუთხე — ჩიერთო საუბარში არჩილ ძიძიგურმა. ამ სიტყვებში სიკეთეკან გაუხუნარი სურნელიც იყო და დაკარგულის ტკივილიც, იმის შეგნებაც, რაც წარმოვალია და იმისიც, რაც მარადიულად რჩება.

სულმა წამძლია და კიდევ უფრო ჩავეძიე პირად ადამიანურ ურთიერთობებს. მეჩვენებო დ ა, რომ აქ იყო ირაკლი ზურაბიშვილის პიროვნული მომხიბვლელობის საიდუმლოს გასაღები.

— ბატონო არჩილ, ერთხანს ზურაბიშვილი თქვენი უშუალო ხელქვეითი იყო, თქვენ სამთო ინსტიტუტის დირექტორი ბრძანდებოდით, ის — ლაბორატორიის ხელმძღვანელი. ეს გარემოება ვითომ ხელს არ გაშლიდათ მეგობრობაში?

— არავითარ შემთხვევაში!— უყოყმანოდ! თქვა ბატონმა არჩილმა. — არ! მახსოვს, მცირეოდენი ნეშომარიტი ღირსიც რომ ყოფილიყო როდესმე.

მე ასე მგონია, რომ სწორედ ჩვენი მეგობრობის ხათრითაც იგი არასოდეს აძლევდა თავს იმის უფლებას, რასაც სხვები იზამდნენ.

ღმერთმა ყველას მისცეს ჭირსა და ლხინსაც ისეთი კაცი, როგორიც ირაკლია!

აკადემიკოს არჩილ ძიძიგურის თაოსნობით რესპუბლიკის აკადემიის სისტემაში 1957 წელს შეიქმნა სამთო საქმის ინსტიტუტი, ამჟამად — სამთო მეკანიკის ინსტიტუტი. აი, სწორედ მაშინ დაინიშნა ირაკლი ზურაბიშვილი სასარგებლო წიაღისეული საბადოების დამუშავების ლაბორატორიის ხელმძღვანელად. ეს მის სახელს უკავშირდება ჩვენში მინერალური ნედლეულის მოპოვების ტექნოლოგიის აქტუალურ საკითხთა დამუშავების მიზნით ფართო სამეცნიერო-კვლევითი მუშაობის გაშლა. იმ ხანებში მჭიდრო შემოქმედებითი კავშირი მყარდება საქართველოს სამთო მრეწველობის ძირითად საწარმოებთან, კერძოდ, ჭიათურის მანგანუმის მადნოებთან, ტყიბულისა და ტყვარჩელის შახტებთან და სხვა.

ფასდაუდებელი მეცნიერული და სოციალური მნიშვნელობა ჰქონდა მანგანუმის მადნების მოპოვების ტექნოლოგიის საკითხების შესწავლასა და დამუშავებას. საცდელ-სამრეწველო სამუშაოებში ჭიათურის მანგანუმის მრეწველობის მუშაკებიც მონაწილეობდნენ. ეს იყო ჭიშმარიტ სამეცნიერო-ტექნიკური ალმავლობ ი ს წლები, როდესაც ჭიათურის მაღაროებში ბევრი პროგრესული ოკამენტალია აითვისეს მანგანუმის მადნების მიწისქვეშა მოპოვების ფორმა.

სხვათა შორის, მეცნიერთა და პრაქტიკოსთა თანამშრომლობის ტრადიცია დღესაც გრძელდება და დიდი სიკეთე მოაქვს.

— ჭიათურის საბადოების დამუშავება, მათი სიცოცხლის გახანგრძლივება ეროვნული მნიშვნელობის საქმეა — ამბობდნენ მეცნიერები.

რა დასამალია, ჩვენ, ცოტა არ იყოს, ტალანტურად ვეპაყრობოდით მაღალსარისხოვან ჟანგეულ მადნებს, რომელთაც თავის დროზე გამდიდრებაც არ სჭირდებოდათ, ღარიბ მადნებს კი, საერთოდ, არც ვიღებდით.

მერე და მერე საქმე გართულდა.

ირაკლი ზურაბიშვილის ხელმძღვანელობით დამუშავდა ამ მადნების განცალკევებით ამოღების ტექნოლოგია.

ცხადია, თუ შეეძლებთ ჟანგეული უმნიარეველად ამოვიღოთ, ამით დანაკრგები დიდად შემცირდება. ეს კი საკმაოდ რთული საქმეა. სხვა რომ არაფერი, მადნეულის მოპოვების პროცესში, გინდა თუ არა ეს, უნდა დაარღვიო ბუნების წიაღში არსებული მრავალსაუკუნოვანი წონასწორობა, ამ დროს კი მეცნიერს დიდი ცოდნა და ტაქტი მოეთხოვება. სხვანაირად კეთილი განზრახვა შეესაძლოა დიდ უბედურებად გადაიქცეს.

მეორე მიმართულება, რომელსაც ირაკლი ზურაბიშვილი ამჟამად მეთაურობს, ადრე დამუშავებული მადნეული კერების ხელმეორედ დამუშავებაა. ესეც უადრესად ძნელი, მაგრამ ასეთი უადრესად საჭირო საქმეა, რადგან ჟანგეული მადნის ყველაზე საუცხოო სახეობა, რომელსაც სპეციალისტები პეროჩსიდულს ვუწოდებთ, უპირატესად სწორედ ასეთ სივრცეში დარჩენილი.

ზურაბიშვილის მეთაურობით შემუშავებულმა ღონეების მეთოდმა აღიარება მპოვა უცხოეთშიც, ამიტომ არის, რომ ჩვენს სამთოელებთან კარგანნის თანამშრომლობა აქვთ ბულგარელ და გერმანელ კოლეგებს...

1973 წელს ირაკლი ზურაბიშვილს ავტორთა კოლექტივთან ერთად საქართველოს სახელმწიფო პრემია მიენიჭა სამუშაოთა ციკლისათვის დამუშავების ეფექტიანი სისტემებისა და მაღაროს ეკოლოგიის კვლევის დარგში საქართველოს ფენომენი საბადოების მაგალითზე.

საქვეყნო აღიარება და თანამდებობა ზზრიად დიდ გამოცდადაც იქცეცა ადამიანისათვის. ვინ რომ, არც ისე იშვიათად ამგვარ პატივს მარტხი და გაწბილება მოსდევდა ხოლმე თან.

ირაკლი ზურაბიშვილმა ასეთი „გამოცდისაც“ .ოილად გაეძლო. მას არასოდეს უდალატია თავისი ცხოვრებისეული პრინციპებისათვის. უზადო ზნეობით, თავდაღლობითა და გულისხიერებით გამორჩეული მანონე, როცა პირველ ნაბიჯებს დგამდა მეცნიერებაში და მანონე, როცა ალიარებულ სწავლულს

ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲧᲜᲓᲐ ᲘᲢᲐᲚᲘᲐᲨᲘ

**ᲐᲛᲐᲚᲘ ᲬᲘᲜᲐᲜᲛᲝᲜᲐᲠᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲑᲘᲗᲘᲡᲐᲓᲐ ᲘᲢᲐᲚᲘᲔᲚᲘ ᲐᲮᲐᲚᲒᲐᲖᲠᲓᲘᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲡ ᲐᲜᲐ ᲞᲐᲢᲠᲘᲪᲘᲐᲡ ᲚᲘᲜᲔᲚᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ: „ᲙᲠᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲙᲐᲢᲔᲓᲠᲐᲚᲘ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲛᲘᲜᲐᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ“. ᲬᲘᲜᲐᲨᲘ ᲨᲔᲛᲝᲕᲘᲗᲐ ᲘᲢᲐᲚᲘᲔᲚᲘ ᲗᲘᲗᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲠᲘ ᲓᲝᲜ ᲙᲠᲘᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲙᲐᲢᲔᲓᲠᲐᲚᲘ ᲩᲐᲜᲐᲬᲔᲠᲘᲡ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲡᲐ ᲓᲐ ᲒᲣᲠᲜᲐ-ᲡᲐᲛᲒᲠᲔᲚᲝᲡᲨᲘ 22 ᲬᲚᲘᲡ ᲒᲐᲜᲛᲐᲕᲚᲝᲑᲐᲨᲘ ᲛᲘᲜᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲧᲠᲝᲑᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ.

ა. Ვ. ᲚᲘᲠᲘᲜᲘᲡ ᲐᲛ ᲬᲘᲒᲜᲘᲡ ᲓᲐᲬᲧᲝᲗᲝ ᲬᲘᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡ, ᲬᲧᲐᲠᲝᲑᲘᲡ ᲓᲐ ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲡᲘᲐ, ᲓᲔ ᲙᲘᲗᲮᲚᲔᲑᲘ ᲒᲘᲜᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲛᲬᲧᲠᲝᲑᲘᲡ ᲥᲠᲝᲜᲝᲚᲝᲒᲘᲐᲡ, ᲒᲔᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲣᲚᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲬᲘᲤᲔᲑᲘᲡ ᲐᲮᲡᲜᲐ-ᲒᲐᲜᲛᲐᲠᲢᲔᲑᲐ, ᲬᲧᲘᲚᲘᲡ ᲙᲝᲛᲔᲜᲢᲐᲠᲘᲔᲑᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲮᲔᲚᲗᲐ ᲡᲐᲔᲪᲘᲔᲚᲘᲡ, ᲬᲘᲜᲘᲡ ᲓᲐᲬᲠᲘᲤᲠᲔᲑᲘᲡ ᲘᲢᲐᲚᲘᲔᲚᲘ ᲔᲜᲐᲡ ᲓᲐ ᲛᲝᲘᲪᲐᲕᲡ 225 ᲒᲕᲠᲬᲚᲡ.

ᲓᲝᲜ ᲙᲠᲘᲡᲢᲝᲤᲝᲠᲘᲡ ᲓᲔ ᲙᲘᲗᲮᲚᲘᲡ ᲒᲝᲠᲩᲘᲡ ᲩᲐᲜᲐᲡ 1632 ᲬᲚᲘᲡ 10 ᲘᲕᲚᲘᲡᲘ. ᲛᲐᲒ ᲙᲐᲠᲗᲚᲘᲡ ᲓᲐᲐᲧᲝ ᲓᲐᲡᲬᲚᲔᲑᲘᲗ 3 ᲬᲚᲘᲡ, ᲗᲝᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲒᲐᲓᲐᲕᲘᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲨᲘ ᲓᲐ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲐᲓ ᲡᲐᲛᲬᲘᲠᲝᲨᲘ ᲛᲝᲦᲕᲬᲠᲘᲡ. ᲘᲫᲘᲗᲐᲜ ᲡᲐᲛᲨᲝᲑᲚᲝᲨᲘ ᲛᲘᲡᲘ ᲒᲐᲛᲬᲧᲠᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲓᲦᲔ ᲒᲐᲒᲠᲫᲔᲚᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲠᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘ ᲒᲐᲛᲬᲧᲠᲘᲡ ᲬᲚᲘᲡ ᲛᲔᲠᲕᲔ ᲓᲦᲔ ᲒᲐᲒᲠᲫᲔᲚᲓᲐ